

**Humane
World for
Animals**

Dawniej Humane Society
International

Zwalczanie oporności na antybiotyki poprzez poprawę dobrostanu kurcząt

Powiązania między antybiotykami, zdrowiem publicznym a produkcją drobiu mają daleko idące konsekwencje zarówno dla dobrostanu zwierząt, jak i zdrowia ludzkiego.

Antybiotyki są powszechnie stosowane w hodowli drobiu w celu przyspieszenia wzrostu i zapobiegania chorobom, jednak ich nadużywanie przyczyniło się do powstania bakterii opornych na antybiotyki, co wpłynęło zarówno na zwierzęta, jak i ludzi. Przenoszenie opornych na antybiotyki bakterii ze zwierząt na ludzi budzi obawy dotyczące pojawiania się trudnych do leczenia infekcji, co potencjalnie może prowadzić do wzrostu śmiertelności.¹ W związku z tym Humane World for Animals apeluje do branży drobiarskiej o hodowanie tych ras kur, które wykazują większą naturalną odporność, co pozwoli ograniczyć konieczność stosowania antybiotyków, przy jednoczesnym zachowaniu warunków podwyższonego dobrostanu.

European Chicken Commitment uzupełnia przepisy UE dotyczące stosowania antybiotyków i dobrostanu kurcząt

W odpowiedzi na rosnące obawy dotyczące bezpieczeństwa żywności, od stycznia 2022 roku, ustawodawstwo Unii Europejskiej zakazuje rutynowego stosowania antybiotyków w hodowli zwierząt, w tym profilaktycznych (zapobiegawczych) zabiegów grupowych.^{2,3} Rozporządzenie dotyczące dodatków paszowych, które weszło w życie w styczniu 2006 roku, zakazuje stosowania antybiotyków w celu stymulacji wzrostu, dopuszczając ich użycie jedynie w celach leczniczych pod nadzorem weterynaryjnym.⁴

Kurczęta hodowane na mięso, rosną obecnie w hodowalch tak szybko, że ich zdrowie jest zagrożone. Szybki przyrost masy ciała powoduje niepożądane skutki uboczne, takie jak większa podatność na infekcje bakteryjne i pasożytnicze.^{5,6,7,8,9,10} Natomiast kurczęta, które rosną wolniej mają lepszą odporność,^{11,12} są bardziej wytrzymałe i wymagają mniej antybiotyków.^{13,14,15} To wraz ze zmniejszeniem zagęszczenia kurcząt w hodowli, pomaga ograniczyć konieczność stosowania antybiotyków i ograniczyć rozwój opornych na bakterii.

European Chicken Commitment (ECC) są kryteriami uznanymi przez organizacje zajmujące się dobrostanem zwierząt na całym świecie. Te kryteria ustanawiają minimalne standardy dla rozwiązywania najpilniejszych problemów związanych z dobrostanem brojlerów, ponieważ obowiązujące przepisy unijne są w tej kwestii niewystarczające. ECC wymaga stosowania wolniej rosnących ras kurcząt. Humane World apeluje do hodowców o przyjęcie kryteriów ECC.

Jo-Anne McArthur / Sibanye Trust / We Animals

4,95 milionów

zgonów rocznie na całym świecie ma związek z opornością na antybiotyki (AMR).¹⁶ AMR odpowiada za więcej niż 35 000 zgonów rocznie w UE.¹⁷

Cele UE

UE dąży do redukcji o 50% całkowitej sprzedaży antybiotyków dla zwierząt hodowlanych i w akwakulturze w UE do 2030 roku. W 2023 roku UE osiągnęła około połowę tego celu.¹⁸

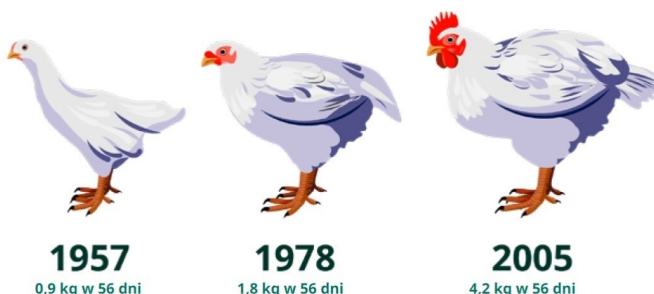
Polska

Polska zajmuje 4. miejsce wśród 27 krajów UE pod względem najwyższego stosunku sprzedaży antybiotyków do biomasy zwierząt hodowlanych (w mg/kg), a w 2023 r. gorsza sytuacja panowała jedynie w Cyprze, Włoszech i Hiszpanii.¹⁹

"Nauka stwierdza jednoznacznie: kurczęta hodowane na mięso cierpią w warunkach konwencjonalnych metod hodowli. Kryteria ECC bezpośrednio odnoszą się do najpilniejszych problemów związanych z ich dobrostanem znacząco poprawią zdrowie milionów zwierząt w Europie"

— Dr. Sara Shields, Dyrektorka Farm Animal Welfare Science, Humane World for Animals

W hodowlach konwencjonalnych kurczęta są hodowane w celu uzyskania niezwykle szybkiego przyrostu ciała.²⁰

The Pecking Order

Od 2023 roku Humane World for Animals publikuje roczny raport "The Pecking Order", który sprawdza postępy w zakresie wdrażania polityki uwzględniającej dobrostan kurcząt w Polsce oraz innych krajach Unii Europejskiej. Raport wskazuje na pilną potrzebę przyspieszenia zmian przez branżę fast-food w Polsce, która powinna uwzględniać w coraz większym stopniu oczekiwania konsumentów, domagających się coraz częściej lepszego traktowania kurcząt hodowanych na mięso. Dodatkowo raport przedstawia kroki, jakie powinien podjąć biznes, aby doprowadzić do rzeczywistej zmiany.

Przypisy

- ¹ Hedman, H. D., Vasco, K. A., & Zhang, L. (2020). A review of antimicrobial resistance in poultry farming within low-resource settings. *Animals*, 10(8), 1264.
- ² Regulation (EU) 2019/6 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on veterinary medicinal products and repealing Directive 2001/82/EC, Article 107. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0006>
- ³ Regulation (EU) 2019/4 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the manufacture, placing on the market and use of medicated feed, amending Regulation (EC) No 1831/2003 of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 90/167/EEC. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0004>
- ⁴ European Commission. (2005, December 22) Ban on antibiotics as growth promoters in animal feed enters into effect. [Press release]. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_05_1687.
- ⁵ Rosenbaum, A., Rautenschlein, S., & Jung, A. (2025). Differences in lesion development of slow-and fast-growing meat-type chickens after experimental challenge with *Enterococcus cecorum*. *Avian Pathology*, 1-10.
- ⁶ Dierick, E., Hirvonen, O. P., Haesebrouck, F., Ducatelle, R., Van Immerseel, F., & Goossens, E. (2019). Rapid growth predisposes broilers to necrotic enteritis. *Avian Pathology*, 48(5), 416-422.
- ⁷ Van Hemert, S., Hoekman, A. J., Smits, M. A., & Rebel, J. M. (2006). Gene expression responses to a *Salmonella* infection in the chicken intestine differ between lines. *Veterinary Immunology and Immunopathology*, 114(3-4), 247-258.
- ⁸ Snyder, A. M., Riley, S. P., Robison, C. I., Karcher, D. M., Wickware, C. L., Johnson, T. A., & Weimer, S. L. (2022). Behavior and immune response of conventional and slow-growing broilers to *Salmonella typhimurium*. *Frontiers in Physiology*, 13, 890848.
- ⁹ Drauch, V., Mitra, T., Liebhart, D., Hess, M., & Hess, C. (2022). Infection dynamics of *Salmonella* Infantis vary considerably between chicken lines. *Avian Pathology*, 51(6), 561-573.
- ^{10,11} Giles, T., Sakkas, P., Belkhir, A., Barrow, P., Kyriazakis, I., & Foster, N. (2019). Differential immune response to *Eimeria maxima* infection in fast-and slow-growing broiler genotypes. *Parasite Immunology*, 41(9), e12660.
- ¹² Mansur, B., Ball, C., Forrester, A., Chantrey, J., & Ganapathy, K. (2021). Host immune response to infectious bronchitis virus Q1 in two commercial broiler chicken lines. *Research in Veterinary Science*, 136, 587-594.
- ¹³ Vissers, L. S., Saatkamp, H. W., & Oude Lansink, A. G. (2021). Analysis of synergies and trade-offs between animal welfare, ammonia emission, particulate matter emission and antibiotic use in Dutch broiler production systems. *Agricultural Systems*, 189, 103070..
- ¹⁴ Wageningen University & Research. (2019) Policy paper. Economics of antibiotic usage on Dutch farms. edepot.wur.nl/475403.
- ¹⁵ Slegers, Y., Hostens, M., Matthijs, M. G. R., Stegeman, J. A., & de Wit, J. J. (2024). Broiler flocks in production systems with slower-growing breeds and reduced stocking density receive fewer antibiotic treatments and have lower mortality. *Poultry Science*, 103(11), 104197.
- ¹⁶ World Health Organisation. (2023, July 28). Vaccines could avert half a million deaths associated with anti-microbial resistance a year [Press release]. www.who.int/news/item/28-07-2023-vaccines-could-avert-half-a-million-deaths-associated-with-anti-microbial-resistance-a-year. Dostęp: 19.06.2025.
- ¹⁷ European Centre for Disease Prevention and Control. (2022) *Assessing the health burden of infections with antibiotic-resistant bacteria in the EU/EEA, 2016-2020*. <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Health-burden-infections-antibiotic-resistant-bacteria.pdf>.
- ^{18,19} European Medicines Agency. (2025). *European sales and use of antimicrobials for veterinary medicine (ESUAvet). Annual surveillance report for 2023*. www.ema.europa.eu/en/documents/report/european-sales-use-antimicrobials-veterinary-medicine-annual-surveillance-report-2023_en.pdf
- ²⁰ Zuidhof, M. J., Schneider, B. L., Carney, V. L., Korver, D. R., & Robinson, F. E. (2014). Growth, efficiency, and yield of commercial broilers from 1957, 1978, and 2005. *Poultry science*, 93(12), 2970-2982.